

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 639/2022-27

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Straku a sudcov Roberta Šorla (sudca spravodajca) a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] zastúpeného JUDr. Martinou Gombosovou, advokátkou, Floriánska 16, Košice, proti rozsudku Okresného súdu Košice I č. k. 5T/17/2013 zo 7. septembra 2020, uzneseniu Krajského súdu v Košiciach č. k. 6To/84/2020 z 27. mája 2021 a uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 5Tdo/36/2022 zo 4. júla 2022 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 29. septembra 2022 domáha vyslovenia porušenia svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1, čl. 48 ods. 2, čl. 50 ods. 5 a 6 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a čl. 4 ods. 1 Protokolu č. 7 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „protokol č. 7“) rozhodnutiami všeobecných súdov v trestnom konaní.

II.

2. Po vznesení obvinenia v máji 2008 bola proti sťažovateľovi 8. marca 2013 podaná obžaloba za jeho skutky z rokov 2006 až 2007. Okresný súd po tom, ako jeho prvé tri rozsudky boli zrušené uzneseniami krajského súdu, ústavnou sťažnosťou namietaným štvrtým rozsudkom zo 7. septembra 2020 sťažovateľovi za zločin neodvedenia dane a poistného podľa § 277 ods. 4 v spojení s § 38 ods. 2 a 4 a § 37 písm. m) Trestného zákona uložil trest odňatia slobody na osem rokov a deväť mesiacov. Okresný súd odkazom na predposledné rozhodnutie krajského súdu z 30. júna 2020 dospel k záveru, že v súvislosti s dĺžkou trestného konania nie je dôvod na mimoriadne zníženie trestu odňatia slobody. Ďalej dospel k záveru, že nie je dôvod na uloženie súhrnného trestu v súvislosti s tým, že rozsudkom Mestského súdu v Prahe z 30. júna 2017

v spojení s uznesením Vrchného súdu v Prahe z 23. marca 2018 bol sťažovateľovi za skutky z roku 2011 uložený trest odňatia slobody na šesť rokov, a to aj napriek tomu, že tieto rozhodnutia boli uznané rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici z 18. decembra 2019.

3. Sťažovateľ sa proti rozsudku okresného súdu odvolal s tým, že mala byť uplatnená zásada špeciality a vzhľadom na uznané rozhodnutia českých súdov mu mal byť uložený súhrnný trest. Krajský súd odvolanie sťažovateľa ústavnou sťažnosťou namietaným uznesením z 27. mája 2021 zamietol. K zásade špeciality uviedol, že táto sa podľa § 21 ods. 2 písm. e) zákona č. 549/2011 Z. z. o uznávaní a výkone rozhodnutí, ktorými sa ukladá trestná sankcia spojená s odňatím slobody v Európskej únii, a o zmene a doplnení zákona č. 221/2006 Z. z. o výkone väzby v znení neskorších predpisov neuplatní, ak bola osoba odovzdaná na Slovensko na výkon rozhodnutia a osoba s odovzdaním súhlasila tak, ako to bolo v prípade sťažovateľa. K neuloženiu súhrnného trestu poukázal na § 42 ods. 3 Trestného zákona, podľa ktorého ustanovenie o súhrnnom treste sa nepoužije, ak skorší rozsudok bol vydaný súdom iného členského štátu.

4. Proti uzneseniu krajského súdu podal sťažovateľ dovolanie podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, tvrdiac, že mu mal byť uložený súhrnný trest z dôvodu, že uznané rozhodnutia českých súdov majú rovnaké účinky, ako by išlo o odsúdenie na Slovensku, a predchádzali rozsudku okresného súdu. Tým, že mu nebol uložený súhrnný trest, má uložené dva samostatné tresty, prvý uložený uznanými rozhodnutiami českých súdov na šesť rokov a druhý uložený rozsudkom v namietanom konaní na osem rokov a deväť mesiacov, hoci súhrnný trest by nemohol byť vyšší ako 13 rokov a osem mesiacov.

5. Najvyšší súd ústavnou sťažnosťou napadnutým uznesením dovolanie sťažovateľa pre nesplnenie podmienky na uloženie súhrnného trestu odmietol. Uviedol, že medzi spáchaním skutkov z rokov 2006 až 2007, za ktoré bol sťažovateľ uznaný vinným v namietanom konaní, a spáchaním skutkov z roku 2011, za ktoré bol sťažovateľ uznaný vinným rozhodnutiami českých súdov, bol sťažovateľ trestným rozkazom, ktorý mu bol doručený 11. augusta 2008 (následne rozsudkom z 8. februára 2010) Okresným súdom Košice II, uznaný vinným z prečinu, a preto k vyhláseniu prvého odsudzujúceho rozsudku v zmysle § 42 ods. 1 Trestného poriadku došlo doručením trestného rozkazu Okresného súdu Košice II 11. augusta 2008, a nie rozsudkom Mestského súdu v Prahe z 30. júna 2017. Podľa najvyššieho súdu sťažovateľovi nemohol byť uložený súhrnný trest už len preto, lebo skutkov v Česku sa dopustil po vyhlásení odsudzujúceho rozsudku, za ktoré treba považovať aj doručenie trestného rozkazu Okresného súdu Košice II. Najvyšší súd k úvahám prokurátora o potrebe prejudiciálnej otázky Súdnemu dvoru Európskej únie uviedol, že by to nemalo vplyv na postavenie sťažovateľa, a doplnil, že o tejto otázke už rozhodol rozsudkom sp. zn. 4Tdo//37/2020 tak, že uprednostnil európsky výklad pred vnútroštátnym pravidlom.

III.

6. Sťažovateľ poukazuje na to, že za skutky z rokov 2006 až 2007 mu bolo vznesené obvinenie ešte v máji 2008, obžaloba bola podaná až v roku 2013 a k odsúdeniu došlo až v roku 2020. Neúmerná dĺžka trestného konania mala byť dôvodom na mimoriadne zníženie trestu podľa § 39 ods. 1 Trestného zákona. Z toho, že to tak nebolo, vyvodzuje porušenie svojich práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru.

7. Podľa sťažovateľa došlo postupom okresného súdu a krajského súdu k porušeniu zásady zákazu dvojitého trestného stíhania a potrestania za totožný skutok, keďže za podobný skutok bol už právoplatne odsúdený v Maďarsku. Z toho vyvodzuje porušenie svojich práv podľa čl. 50 ods. 5 ústavy a čl. 4 ods. 1 protokolu č. 7.

8. Podľa sťažovateľa súdy mali aplikovať § 42 ods. 1 Trestného zákona a uložiť mu súhrnný trest, lebo uznaný český rozsudok časovo predchádzal poslednému rozsudku okresného súdu. K argumentácii rozhodnutia najvyššieho súdu uvádza, že skutok, za ktorý bol odsúdený rozsudkom Okresného súdu Košice II z 8. februára 2010, sa stal ešte v roku 2005, teda ešte pred spáchaním skutkov, za ktoré bol odsúdený v namietanom konaní, čo umožňuje uloženie súhrnného trestu. Z toho vyvodzuje porušenie čl. 50 ods. 6 ústavy a svojho práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

IV.

9. Proti rozsudku okresného súdu sťažovateľ podľa Trestného poriadku mohol a aj podal odvolanie, s ktorým sa krajský súd zaoberal vo svojom ústavnou sťažnosťou namietanom uznesení z 27. mája 2021. Právomoc krajského súdu, ktorý o odvolaní sťažovateľa rozhodol, vylučuje právomoc ústavného súdu vo vzťahu k ústavnou sťažnosťou namietanému rozsudku okresného súdu, čo odôvodňuje odmietnutie ústavnej sťažnosti v tomto rozsahu podľa § 56 ods. 2 písm. a) v spojení s § 132 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

10. Čo sa týka námietky sťažovateľa o tom, že v jeho veci bol daný dôvod na mimoriadne zníženie trestu podľa § 39 ods. 1 Trestného zákona, treba uviesť, že sťažovateľ túto námietku nepoužil v odvolaní proti poslednému rozsudku okresného súdu, ktorým mu bol uložený ústavnou sťažnosťou namietaný trest, keď v odvolaní argumentoval len tým, že mala byť uplatnená zásada špeciality a mal mu byť uložený súhrnný trest. Sťažovateľ túto námietku vyjadruje až v ústavnej sťažnosti bez toho, aby sa k nej na základe jeho odvolania mohol vyjadriť krajský súd, keď na jeho odvolanie preskúmaval rozhodnutie okresného súdu, ktorým mu bol uložený trest odňatia slobody bez toho, aby u neho boli zistené dôvody na mimoriadne zníženie trestu. Sťažovateľ na ochranu svojich práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru nevyčerpal odvolanie ako právny prostriedky nápravy, ktoré mu na ochranu jeho základných práv priznáva zákon – Trestný poriadok, a preto je námietka porušenia týchto práv podľa § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde neprípustná, čo je dôvodom jej odmietnutia podľa § 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde v rozsahu proti ústavnou sťažnosťou namietanému rozsudku krajského súdu.

11. Čo sa týka námietky sťažovateľa, že súdy nezohľadnili jeho odsúdenie v Maďarsku, čo malo za následok porušenie zákazu dvojitého trestného stíhania a potrestania za totožný skutok, treba uviesť, že túto námietku sťažovateľ nepoužil nielen v odvolaní, o ktorom bolo rozhodnuté namietaným rozhodnutím krajského súdu, ale ani pre túto skutočnosť nepodal dovolanie, hoci podľa § 371 ods. 1 písm. k) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak sa proti obvinenému viedlo trestné stíhanie, hoci bolo neprípustné, a podľa § 9 ods. 1 písm. e) Trestného poriadku s nadpisom „Neprípustnosť trestného stíhania“ trestné stíhanie nemožno začať, a ak už bolo začaté, nemožno v ňom pokračovať a musí byť zastavené, ak ide o osobu, proti ktorej sa skoršie stíhanie pre ten istý skutok skončilo právoplatným rozsudkom súdu. Sťažovateľ túto námietku prednáša prvýkrát až v ústavnej sťažnosti bez toho, aby sa k nej na základe jeho opravných prostriedkov

mohli vyjadriť, či už krajský súd, alebo najvyšší súd. Sťažovateľ na ochranu svojich práv podľa čl. 50 ods. 5 ústavy a čl. 4 ods. 1 protokolu č. 7 nevyčerpal právne prostriedky nápravy, ktoré mu na ochranu jeho základných práv priznáva zákon – Trestný poriadok, a preto je námietka porušenia týchto práv podľa § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde neprípustná, čo je dôvodom jej odmietnutia podľa § 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde v rozsahu proti ústavnou sťažnosťou namietanému rozsudku krajského súdu.

12. Sťažovateľ napokon namieta, že k porušeniu jeho práv podľa čl. 50 ods. 6 ústavy a podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru došlo tým, že mu nebol uložený súhrnný trest. Táto otázka bola predmetom posudzovania najvyšším súdom v namietanom rozhodnutí o dovolaní sťažovateľa, pričom najvyšší súd na rozdiel od okresného súdu a krajského súdu vychádzal zo sťažovateľom v ústavnej sťažnosti nespochybného zistenia, že spáchaniu skutkov z roku 2011, za ktoré bol sťažovateľ uznaný vinným na Slovensku uznanými rozhodnutiami českých súdov, predchádzalo uznanie sťažovateľa vinným z prečinu. Z toho najvyšší súd dospel k záveru, že doručenie tohto trestného rozkazu treba posúdiť ako skutočnosť, ktorá vylučuje uloženie súhrnného trestu, keďže vo vzťahu ku skutkom z rokov 2006 až 2007, v ktorých bol sťažovateľ uznaný vinným v namietanom konaní, a ku skutkom z roku 2011, za ktoré bol sťažovateľ uznaný vinným českými súdmi, nemožno hovoriť o súbehu trestnej činnosti.

13. Ústavný súd nie je opravnou inštanciou všeobecných súdov (I. ÚS 31/05) a skutkový stav a právne závery všeobecného súdu sú predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by prijaté právne závery boli so zreteľom na skutkový stav arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neudržateľné (podobne aj IV. ÚS 43/04). Právnym základom na uloženie súhrnného trestu je § 42 ods. 1 Trestného zákona, podľa ktorého ak súd odsudzuje páchatel'a za trestný čin, ktorý spáchal skôr, ako bol súdom prvého stupňa vyhlásený odsudzujúci rozsudok za iný jeho trestný čin, uloží mu súhrnný trest podľa zásad na uloženie úhrnného trestu. Úvaha najvyššieho súdu o nemožnosti uloženia súhrnného trestu jasne nadväzuje na znenie § 42 ods. 1 Trestného poriadku, ktorého podmienkou aplikácie je to, aby súd odsudzoval páchatel'a za trestný čin, ktorý spáchal pred vyhlásením odsudzujúceho rozsudku. V namietanom konaní okresný súd a krajský súd sťažovateľa odsudzovali nie pred, ale až po vyhlásení odsudzujúceho rozsudku (doručenia trestného rozkazu), čo vylučuje súbeh týchto skutkov sťažovateľa ako základnú podmienku na uloženie súhrnného trestu, a preto nemožno dospieť k záveru, že by úvaha najvyššieho súdu vykazovala prvky arbitrárnosti alebo zjavnej právnej nesprávnosti, pričom pri tejto právnej úvahe je celkom bez významu, že sťažovateľovi doručený trestný rozkaz sa týkal jeho skutkov ešte z roku 2005. Ústavná sťažnosť je preto v rozsahu proti namietanému uzneseniu najvyššieho súdu zjavne neopodstatnená a ako taká bola v tomto rozsahu podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde odmietnutá.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. novembra 2022

Peter Straka
predseda senátu